

STAREA SĂNĂTĂȚII
ELEVILOR DIN RAIONUL BRICENI,
FACTORII CE O DETERMINĂ
ȘI MĂSURILE DE PREVENȚIE

Ion SOROCEANU,
Alexandru COTORCEA, Liviu PETROV,
Centrul de Medicină Preventivă Briceni

Introducere

Sănătatea copiilor este una din cele mai complexe și mai actuale probleme ale sănătății publice, fiind în același timp indicatorul obiectiv al stării de sănătate în general. Ea reprezintă o unitate armonioasă a criteriilor biologice și sociale, fiind o stare a organismului ce se caracterizează prin lipsa bolilor cronice, funcționarea normală a organelor și sistemelor, dezvoltarea normală psihică și fizică. Astfel, sănătatea constituie o calitate a vieții care presupune o interacțiune dinamică și interdependența dintre starea fizică a individului, manifestările sale mintale, reacțiile emoționale și ambianța socială în care trăiește.

Materiale și metode

Evaluarea indicilor ce caracterizează sănătatea copiilor a fost efectuată în baza rezultatelor examenelor medicale ale copiilor ce se înscriu pentru prima dată în clasa I, ale elevilor claselor IV, VIII, X, XI, conform ordinului comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Învățământului al RM nr. 01/01 din 03.01.02 „Privind asistența medico-sanitară a elevilor din instituțiile de învățământ preuniversitar și măsurile de ameliorare” și indicilor demografici.

Tabelul 1

Indicii demografici ai populației raionului Briceni

Nr. d/o	Denumirea indicilor	2005	2006	2007
1.	Natalitatea	9,1‰	9,3‰	9,2‰
2.	Mortalitatea	16,4‰	16,5‰	15,7‰
3.	Sporul natural al populației	-7,3	-7,2	-6,5

De menționat că în ultimii 2 ani s-a înregistrat un proces de creștere a natalității. Mortalitatea generală n-a suferit schimbări, ea menținându-se la același nivel. Sporul natural al populației a rămas negativ, ca și pe parcursul ultimilor 2 ani, ceea ce nu asigură reproducerea populației. Nivelul scăzut al natalității este o consecință a condițiilor de viață ale populației, a crizei economice, șomajului și îndeosebi a migrației. Mortalitatea generală a fost semnificativ sporită în mediul rural și se datorează numărului mare al oamenilor de vârstă senilă.

Indicii mortalității și morbidității caracterizează sănătatea populației, inclusiv a copiilor. Mortalitatea copiilor în vârstă de până la 5 ani a constituit 9 decese în 2007, ceea ce alcătuiește 13,87 la 1000 de copii. În structura sa morbiditatea perinatală constituie 29,7%, malformațiile congenitale – 17,3%, ponderea bolilor sistemului respirator constituie 10,9%, bolile infecțioase și parazitare – 4,7%. În ultimii ani în r-nul Briceni a scăzut mortalitatea infantilă de la 17,5 în 2006 până la 11,1 în 2007 la 1000 născuți vii. În 2007 decesele copiilor până la 1 an au fost cauzate de bolile infecțioase și parazitare – 12,5%, afecțiuni ale sistemului respirator – 9,3%, malformații congenitale – 25,1%,

Summary

State of health of schoolchildren from Briceni area, defining factors and preventive measures

In this study our aim was to evaluate the health status of children under 5 years of age and of pupils of I, IV, VIII, X, XI classes. The results of this study showed the presence of pathology at children, when they enter for the first time at school, the most frequent pathologies are those of respiratory system, dental, anemia, and development of these diseases during educational process. We have determined some risk factors, which influence pupils' health and hygienic and epidemiologic measures, oriented to the morbidity reduction.

unele cauze ale mortalității perinatale – 26,5, cazuri excepționale – 25%.

Frecvența morbidității copiilor de până la 5 ani a constituit 2409 cazuri în 2007, comparativ cu în 2040 cazuri în 2006. Au suportat maladii ale sistemului respirator – 1306 copii, anemii – 494, maladii ale sistemului nervos – 107, ale sistemului digestiv – 106, maladii infecțioase și parazitare – 70.

În anul de referință invaliditatea copiilor de 0-6 ani a constituit 75, inclusiv cu grad de severitate I – 31 copii, II – 36, III – 8.

Examenul medical de bilanț a depistat elevi bolnavi, a căror morbiditate este prezentată în *tabelele 2 și 3*.

Tabelul 2

Morbiditatea copiilor ce se înscriu în clasa I în urma examenelor medicale de bilanț

Nr. d/o	Indicii	2005	2006	2007
1.	Numărul de copii după listă înscriși în cl. I	783	782	750
2.	Numărul de copii examinați	743	741	715
3.	Numărul de copii depistați bolnavi	408	431	332
4.	Inclusiv cu:			
4.1.	Maladii ale sistemului respirator	217	111	118
4.2.	Anemii	157	224	110
4.3.	Patologii dentare	154	284	187
4.4.	Acuitatea vizuală scăzută	62	45	46
4.5.	Maladii endocrine	60	74	71
4.6.	Maladii urogenitale	47	34	24
4.7.	Maladii otorinolaringologice	113	74	56
4.8.	Maladii ortopedice și chirurgicale	37	25	27
4.9.	Deregări psihice	22	8	0
4.10.	Maladii cardiovasculare	21	27	30
4.11.	Maladii neurologice	21	19	26

Rezultatele examenelor medicale ale elevilor care se înscriu pentru prima dată în clasa I demonstrează că aproximativ 50% de copii din cei examinați sunt depistați bolnavi. În structura morbidității pe primul loc se plasează patologiile dentare – 24,7%, maladiile sistemului respirator – 15,6%, anemiile – 14,6%, maladiile endocrine – 9,4%. În ultimii ani se atestă o creștere a maladiilor sistemului cardiovascular – de la 2,3% până la 3,9%; maladiilor neurologice – de la 2,3% până la 3,4%.

Evaluarea în dinamică a morbidității elevilor din clasele IV, VIII, X, XI în anii 2005-2007 denotă că morbiditatea totală s-a majorat de la 262,2‰ în 2005 până la 280,0‰ în 2007. S-a mărit frecvența maladiilor sistemului respirator de la 6,5% până la

8,2%, în 2007 comparativ cu 2005, a anemiilor – de la 3,54% până la 7,2%, a patologiilor dentare – de la 4,6% până la 6,8%, patologiilor sistemului digestiv – de la 1,2% până la 2,2%; s-a micșorat frecvența maladiilor sistemului otorinolaringologic de la 3,3% până la 3,0%, ale sistemului cardiovascular – de la 1,4% până la 1,3%. Astfel, în 2007 cota elevilor în prima grupă de sănătate alcătuiește 47%, în grupa a II-a – 34%, în grupa a III-a – 19%. Cota elevilor cu reținere în dezvoltare fizică s-a micșorat de la 17,3% până la 15,9%, iar cu masă deficitară – de la 17,2% până la 16,5%, a celor cu exces de masă – de la 8,7% până la 6,0%.

Tabelul 3

Morbiditatea elevilor din cl. IV, VIII, X, XI în urma examenelor medicale de bilanț

Nr. d/o	Indicii	2005	2006	2007
1.	Numărul de elevi din cl. IV, VIII, X, XI (cifre absolute)	3313	3136	3004
2.	Din ei examinați (%)	99,2	99,0	98,7
3.	Din cei examinați depistați bolnavi	881	1093	843
4.	Morbiditatea generală la 1000 de elevi	262,2	307,0	280,0

Morbiditatea infecțioasă în rândul elevilor s-a manifestat prin IVRA, varicelă, cazuri solitare de BDA, iar infestarea cu helmintiaze – prin oxiuriază și ascarioză. S-a diminuat morbiditatea prin pediculoză, scabie, nu s-au înregistrat cazuri de rubeolă, rujeolă, HVA, maladii care afectau grav sănătatea elevilor până la anul 2004.

Tabelul 4

Morbiditatea elevilor prin maladii contagioase

Nr. d/o	Denumirea nozologiilor (cifre absolute)	2005	2006	2007
1.	Infecții virale respiratorii acute	992	746	498
2.	Varicela	40	20	35
3.	BDA	6	1	6
4.	HVA	5	1	0
5.	Oxiuriază	109	196	162
6.	Ascarioză	22	32	23
7.	Pediculoză	12	7	5
8.	Scabie	6	8	3

Studiile efectuate de către specialiștii CMP din raionul Briceni au demonstrat că starea sănătății elevilor din raion este influențată de următorii factori:

- **de mediu:** 14% din probele de apă investigate la indicii microbiologici n-au corespuns normativelor igienice, 93,1% – indicilor sanitaro-chimici, având supraconținut de nitrați și duritate sportă;

- **alimentația neechilibrată:** valoarea calorică a prânzului elevilor constituie 643,86 kkal, cantitatea de produse de origine animalieră, legume, fructe incluse în rație fiind insuficientă; în 15 probe din 75 prezentate de către elevi nu s-a depistat iod;
 - **ocupaționali:** regim termic nefavorabil – 17,5% din măsurări ale temperaturii n-au corespuns normativelor igienice; iluminat insuficient – 21,9% din măsurările nivelului iluminatului n-au corespuns normativelor igienice; mobilier școlar neadecvat vârstei și taliei, ventilație neefectivă a sălilor de clasă; nerespectarea regimului antiepidemic, solicitarea intensă a sistemului nervos;
 - **sociali:** nivelul economic al familiei, profesiunea și nivelul de cultură al părinților, urbanismul;
 - **ereditari:** defecte enzimaticе, oligofrenie.
- Pentru diminuarea acțiunii nocive a factorilor asupra sănătății copiilor, specialiștii CMP raional au întreprins următoarele măsuri:
- au elaborat Programe teritoriale și planuri interdepartamentale de acțiuni în domeniul sănătății în relație cu mediul ambiant, educație pentru sănătate și modul sănătos de viață, eradicarea bolilor somatice, profesionale și infecțioase, Planul de Acțiuni pentru Sănătate în Relație cu Mediul;
 - au evaluat rezultatele supravegherii sanitaro-igienice și antiepidemice a instituțiilor preuniversitare și au propus Planul-sarcină de perspectivă privind ameliorarea stării sanitaro-igienice și antiepidemice, și anume: reabilitarea apeductelor, repararea, dezinfecția și curățarea fântânilor de mină; reutilizarea sistemelor de iluminare și încălzire; schimbarea mobilierului școlar conform vârstei corespunzătoare; organizarea alimentației copiilor conform normelor fiziologice;

- au propus Consiliului raional înființarea Centrului de plasament și reabilitare a elevilor în s. Larga pentru tratamentul elevilor depistați bolnavi în urma examenului medical de bilanț.

Concluzii

În baza celor menționate putem constata că organismul prezintă o sensibilitate crescută la acțiunile nocive ale mediului înconjurător. Rezultatele în lucrare demonstrează următoarele:

1. Copiii la vârsta de 7 ani, când se încadrează în procesul instructiv-educativ, au deja diferite patologii, cum ar fi maladiile sistemului respirator, patologii dentare, anemii etc.

2. Morbiditatea totală a elevilor din clasele a IV-a, a VIII-a, a X-a, a XI-a are tendință spre creștere, mai frecvent maladiile sistemului respirator, acuitatea vizuală scăzută, anemiile, patologiiile dentare;

3. Starea sănătății elevilor este influențată de factori de mediu, de alimentație, ocupaționali și sociali;

4. Măsurile întreprinse vor favoriza condițiile sanitaro-igienice și antiepidemice în instituțiile de învățământ preuniversitar și vor diminua acțiunea factorilor care influențează sănătatea copiilor.

Bibliografie

1. I. Hăbășescu, M. Moraru, *Igiena copiilor și adolescenților*, Centrul Editorial-Poligrafic „Medicina” al USMF, 1999.
2. Aurel Gutțul, *Starea sănătății și dezvoltării fizice a copiilor din Republica Moldova*, Editura „International Partnership for Humandevlopment”, Fundația Medicală din Moldova, 2001.
3. Aurel Gutțul, *Alimentația copiilor*, Editura „International Partnership for Humandevlopment”, Fundația Medicală din Moldova, 2001.
4. Materialele investigațiilor laboratorului CMP raional Briceni în anii 2003-2007.
5. Rezultatele examenelor medicale de bilanț ale elevilor efectuate de IMSP Spitalul raional Briceni, anii 2005-2007.